

FJÁRMÁL

HEIMILANNA

Safnaði tuttugu milljónum í stað þess að reykja og drekka

Sautján ára gamall ákvað Ísfirðingurinn Steinþór Bragason að leggja inn á reikning þann pening sem vinir hans eyddu í sigarettur og áfengi. Þetta gerði hann í tuttugu ár og keypti fyrir peninginn sem safnaðist nokkra bíla og greiddi inn á hús.

Steinþór segist alltaf hafa verið fremur ráðdeildarsamur. „Ætli þetta hafi ekki komið með móðurmjólkinni en mamma er frekar skipulögð,“ segir Steinþór, sem er einn eigandi Vélsmiðju Ísafjarðar og verslunarinnar Smiðjunnar á Ísafirði.

Steinþór byrjaði að leggja fyrir af alvöru sautján ára gamall. „Vinir mínir reyktu sumir og fóru flestir með eina til tvær flöskur á helgi. Ég ákvað að prófa að leggja fyrir þá upphæð sem þeir eyddu í djammíð,“ lýsir Steinþór sem sjálfur hefur aldrei reykt né drukkið. „Ég hafði engan áhuga á því enda að æfa sund og það passaði ekki inn í.“

Milljóna króna leiktækjasjóður

Honum telst til að með þessum hætti hafi hann sparað í kringum 980 þúsund krónur á ári. Í heildina tókst honum að safna 19,8 milljónum króna á tuttugu ára tímabili. „Þetta var nokkurs konar leiktækjasjóður en fyrir peningana keypti ég mér tvo bíla, fjórhjól, einn sportbíl og svo var þetta útborgun í húsinu okkar,“ segir Steinþór.

Hann fylgdist vel með verðlagi á vodka og sigarettum til að vita hversu mikið hann ætti að spara og voru það nánast einu skiptin sem hann átti erindi í Ríkið. „Ég fór einstöku sinnum til að athuga hvað flaskan kostaði. Einn morguninn kom ég til að tékka á þessu, vodkin stóð yfirleitt við gluggann og maður

sá verðið í gegn. Þennan morgun var svo mikil móða á gluggunum af því það var nýbúið að skúra. Ég stakk mér því inn fyrir dyrnar, stóð á mottunni, athugaði verðið og sagði svo: „Nei, ég ætla ekki að verða fyrstur til að skíta út hjá ykkur gólfíð, ég kem bara seinna.“

Steinþóri þótti gaman að eiga góða bíla og borgaði þá út í hönd. „Árið 2007 keypti ég mér Dodge Ram fyrir þessa peninga. Þegar ég kom að sunnan var ball í Ögri í Ísafjarðardjúpi. Ég ákvað að líta við. Þegar ég kom út úr bílnum vatt sér að mér maður með sigarettu í annarri og flösku í hinni og kallaði: „Hva!, ert þú einhver útrásarvíkingur? Eitthvað hefur þessi kostað.“ Ég svaraði honum að bíllinn hefði kostað einn pakka af sigarettum og eina flösku á helgi í fjögur ár. Hann sagði ekki mikið eftir það,“ rifjar Steinþór upp hlæjandi.

Frekar göng en launahækkun

Steinþór og eiginkona hans keyptu sér hús fyrir nokkrum árum og svo opnaði hann verslunina Smiðjuna fyrir einu og hálfu ári. Því hefur sparnaðurinn legið niðri um tíma. „Ég tek þetta upp aftur um leið og ég hefni á því,“ segir Steinþór en viðurkennir að sér þyki mun erfiðara að spara eftir hrún. „Það hefur allt hækkað svo mikið og peningarnir duga skemur.“

Steinþór hefur hins vegar sterkar skoðanir á því að launahækkun ein og sér dugi

Steinþór Bragason tók snemma ákvörðun um að drekka hvorki né reykja. Í stað þess lagði hann upphæðina fyrir sem annars hefði farið í djammíð.

MYND/BB

skammt enda fari stór hluti til ríkisins auk þess sem þær skili sér í hærri vöxtum og meiri greiðslubyrði.

„Fyrir okkur sem búum hér fyrir vestan væri mun betra að fá tvenn göng frekar en tuttugu prósentu launahækkun. Það myndi skila mun meiru til baka enda eru Vestfirðingar að borga mjög hátt vöruverð út af flutningskostnaði. Ef maður gæti

lækkað hann myndi það minnka kostnaðinn í heimilisbókhaldinu,“ segir Steinþór og bendir á að í fyrirtæki sínu sé borgað jafn mikið í flutningskostnað og í laun.

En á hann sér draumagöng? „Já, það væru göng milli Ísafjarðar og Kollafjarðar sem myndu stytta leiðina um rúma 100 kílómetra og þannig myndi maður líka losna við tvær heiðar.“

Byltingarkennd lausn frá Meniga

Markmið Meniga er að gera fólki kleift að skilja betur heimilisfjármálin og þannig nýta ráðstöfunarfé sitt betur. Lykillinn að bættari yfirsýn er fölginn í aukinni tíðni upplýsinga og hefur Meniga gefið út öflugt nýtt app með margs konar virkni sem hjálpar notendum að skilja fjármálin sín betur. Jafnframt hefur Meniga kynnt til leiks nýja þjónustu sem ber heitið Kjördæmi, en með henni geta notendur fengið sérsniðin tilboð þar sem þeim býðst að fá hluta af vöruverði og þjónustu endurgreitt. Öll þjónustan er ókeypis.

Meniga er íslenskt fyrirtæki sem hefur vaxið mikið en í dag starfa þar um 100 manns og hafa um 20 milljónir manna aðgang að hugbúnaðarvörum fyrirtækisins,“ segir Kristján Freyr Kristjánsson, framkvæmdastjóri íslenskra viðskipta hjá Meniga. „Markmiðið er að halda þróunarstarfinu áfram á Íslandi og geta Íslendingar, nú fyrstir allra, sótt nýtt app frá Meniga sem hefur meðal annars hlotið verðlaun á alþjóðavettvangi fyrir framúrskarandi viðmót og virkni sem er talin auka skilning á fjármálum fólks,“ bætir hann við.

Myndrænt, áhugavert og skemmtilegt app

Kristján bendir á að tíðni upplýsinga sé lykillinn að bættari yfirsýn og skilningi. „Hugmyndafræði Meniga byggist á þeirri staðreynd að því oftast sem fólk nálgast upplýsingar um fjármál sín, þeim mun líklegri er að það öðlist góða yfirsýn yfir fjármálin og nái betri stjórn á þeim. Mikil áhersla er lögð á að gera alla virkni einfalda, skemmtilega, aðgengilega og upplýsandi. Sem dæmi má nefna að með einum smelli á færslu geta notendur séð nákvæmlega hversu miklu þeir hafa eytt í matarinnkaup og í hvaða verslunum. Sama gildir um aðra útgjalda-flokkka eins og skyndibita, skemmtanir og áhugamál. Meniga sendir einnig gagnlegar og skemmtilegar tilkynningar til notenda með reglulegu millibili með það að markmiði að veita aukna innsýn í fjármálin og veita fólki almenna hugarró.“

Fyrirtæki endurgreiða hluta af vöruverði og þjónustu til Meniga-notenda

Í Meniga, jafnt í appi sem á vef, geta notendur nú nálgast nýja virkni sem nefnist Kjördæmi. Kjördæmi eru sérsniðin endurgreiðslutilboð í Meniga þar sem notendur fá afslætti frá fyrirtækjum sem endurgreiða hluta af kaupverði í formi mánaðarlegrar endurgreiðslu. Hugbúnaður Meniga greinir hvaða tilboð passa hverjum notanda byggt á neysl sögu hans þannig að notendur sjái einungis endurgreiðslutilboð sem þeir eru mjög líklegir til að vilja, til dæmis í verslunum sem þeir versla nú þegar við eða í sambærilegum verslunum. Það má segja að hugbúnaðurinn geri neytendum kleift að láta fyrirtæki keppast um viðskipti sín í gegnum Meniga.

Þúsundir notenda geta nú virkjað, verslað og fengið endurgreitt

Kristján segist hafa náð að spara 17 þúsund krónur á þremur mánuðum með Kjördæmum. Hann segir þó dæmi um notendur sem hafa þegar fengið endurgreitt mun meira á sama tímabili. Kristján segir að afar einfalt sé að nýta sér Kjördæmi sem eru best útskýrð með einföldu dæmi.

„Ímyndum okkur að fataverslun ákveði að bjóða tryggum viðskiptavinum fastan 25% afslátt í gegnum

Meniga hefur vaxið mikið á skömmum tíma. Þar starfa nú um 100 manns.

MYND/STEFAN

Kjördæmi. Tryggur viðskiptavinur sér þá Kjördæmi birtast í Meniga, smellir á það og er samstundis búinn að virkja afsláttinn á öllum kortum sem tengjast kerfinu. Næst verslar hann í fataversluninni og borgar þá fullt verð, t.d. 20 þúsund krónur við kassann með einhverju korti tengdu við Meniga. Til gamans má geta að engin þörf er á að upplýsa starfsfólk um afsláttinn. Notandinn sér í Meniga að hann borgaði fullt verð og safnaði endurgreiðslu á færslunni og getur treyst því að fá endurgreiðdan afsláttinn á eigin bankareikning þann 18. næsta mánaðar.“

Persónugreinanleg gögn aldrei afhent þriðja aðila

Kristján segir Meniga byggja á samfélagslegri hugmyndafræði sem allir græði á og ábyrg notkun gagna sé lykilatriði í öllum rekstri Meniga. „Með Meniga geta notendur borið útgjöld sín saman við útgjöld annarra viðmiðunarhópa í kerfinu og þannig öðlast dýpri skilning á eigin fjármálum og sett sér skýrari og betri markmið. Fyrirtæki í samstarfi við Meniga fá aldrei neytlusögu eða nokkrar upplýsingar um einstaka notendur, einungis ópersónugreinanlegar samantektir um almenna neytluhegðun og hversu margir sjá og nýta sér einstök tilboð.“

Kostar ekkert og einfalt að byrja

Kristján bendir á að það kostar ekkert fyrir notendur að skrá sig eða að nota Meniga. Allir sem hafa bankareikning í Arion, Íslandsbanka eða Landsbankanum geta skráð sig á Meniga.is og sótt og notað appið. Jafnframt er hægt að tengja kort við kerfið frá flestum greiðslukortalausnum á Íslandi.

Hugbúnaður Meniga greinir hvaða tilboð passa hverjum notenda.

Kjördæmi eru sérsniðin endurgreiðslutilboð í Meniga þar sem notendur fá afslætti frá fyrirtækjum sem endurgreiða hluta af kaupverði í formi mánaðarlegrar endurgreiðslu.

Allir sem hafa bankareikning í Arion, Íslandsbanka eða Landsbankanum geta skráð sig á Meniga.is og sótt og notað appið.

Mikil áhersla er lögð á að gera alla virkni einfalda, skemmtilega, aðgengilega og upplýsandi.

Meniga sendir gagnlegar og skemmtilegar tilkynningar til notenda með reglulegu millibili.

Það fæðist enginn með fjármálaþekkingu

Breki Karlsson er forstöðumaður Stofnunnar um fjármálalæsi. Hann segir fjármálaumhverfi nútíma samfélags síður en svo einfalt og fólk standi sífellt frammi fyrir flóknari viðfangsefnum. Breki heldur utan um námskeið í fjármálalæsi í samvinnu við Arion banka og hönnun kennsluefnis.

Stofnumunin byggir á þremur stöðum; rannsóknnum á fjármálalæsi Íslendinga síðan 2008, gerð námsefnis um fjármálalæsi og kennslu. Arion banki hefur verið aðal styrktaradili stofnunarinnar síðan 2009 og þar með gert okkur kleift að byggja upp starfið,“ segir Breki Karlsson, forstöðumaður Stofnunar um fjármálalæsi.

„Haustið 2010 styrkti bankinn okkur við gerð bókarinnar Ferð til fjár og dreifði henni meðal annars til 18 ára viðskiptavina bankans. Sú bók nýtist sem kennsluefni í fjármálalæsi og er kennd í nokkrum framhaldsskólum. Þá höfum við haldið fjölda fræðslufunda í fjármálalæsi fyrir almenning í samstarfi við bankann, frá árinu 2009, meðal annars um lántöku, vexti og verðbólgu og hvernig best er að kenna börnum fjármálalæsi,“ útskýrir Breki.

Hann segir nauðsynlegt að börn læri snemma að fara með peninga. Fjármálaumhverfi nútímasamfélagsins sé síður en svo einfalt og fólk beri ábyrgð á eigin fjármálum.

„Það fæðist enginn með fjármálaþekkingu. Við stöndum

stöðugt frammi fyrir flóknari viðfangsefnum í fjármálum og höfum meira um okkar eigin fjármál að segja í dag en fyrir nokkrum árum. Með auknu frelsi fylgir aukin ábyrgð. Enn sem komið er hefur skólakerfið ekki fylgt því eftir og það hefur verið skortur á efni fyrir byrjendur í fjármálum.“

Fjallað um fjármál á skemmtilegan hátt

Stofnun um fjármálalæsi vann í samvinnu við Arion banka sjónvarpsþættina Ferð til fjár, sem sýndir voru á RÚV. Í þáttunum er fjallað um fjármál einstaklinga og algengar ranghugmyndir um peninga, sparnað og eyðslu. Þættirnir fengu frábærar viðtökur sem komu Breka skemmtilega á óvart.

„Það er frábært að þriðjungur þjóðarinnar setjist fyrir framman sjónvarpið og horfi á þátt um fjármál. Það er ekki sjálfgefið. Það hefur legið hálfgerð bannhelgi yfir fjármálaumræðu og fleiri foreldrar fræða börnin sín til dæmis um kynlíf en um fjármál. Hluti af okkar markmiði er að fjalla um fjármál á skemmtilegan og jákvæðan hátt og það skilaði sér í

Ferð til fjár. Þættina er hægt að nálgast á vef Arion banka.“

Börnin sjá tilgang í að spara í Sparilandi

Breki hefur unnið námsefni fyrir Spariland, krakkapjónustu Arion banka, en hann kom að stofnun alþjóðlegra samtaka um eflingu fjármálalæsis meðal barna og ungmenna, Child & Youth Finance International, árið 2010.

Hann segir nauðsynlegt að krakkar hafi eitthvert markmið að stefna að þegar þau leggja fyrir.

„Hugmyndin með Sparilandi gengur út á að valdefla krakkana, að þau sjái tilgang með því að spara. Oft líta krakkar á spari-bauka sem endastað peninga og að það sem fari ofan í baukinn sáist ekki meir. Þess vegna er mikilvægt að þau setji sér markmið og sjái árangur,“ útskýrir Breki.

„Einn af baukunum í Sparilandi er til dæmis með skilti þar sem hægt er að skrifa fyrir hverju er verið að safna. Sonur minn skrifar til dæmis í hvert sinn sem hann setur í baukinn hvaða upphæð er komin í baukinn og fylgist þannig vel með „innistæðunni“.

Breki Karlsson, forstöðumaður Stofnunar um fjármálalæsi, kennir námskeið um fjármál í samstarfi við Arion banka.

MYND/

Námskeið fyrir foreldra

Framundan eru námskeið Arion banka og Stofnunar um fjármálalæsi, fyrir foreldra sem vilja efla fjármálalæsi barna og farið yfir hvaða atriði er gott að hafa í huga til að ala upp börn sem eru ábyrg og vegnar vel í fjármálum. Námskeiðið tekur rúman klukkutíma.

Þá er einnig framundan námskeið sem Breki kallar stafrófið í íslensku fjármálalæsi eða „vöffin þrjú,“ vextir, verðbólga og verðtrygging. Hægt er að skrá sig inn á vef Arion banka en námskeiðin eru ókeypis og allir eru velkomnir.

www.arionbanki.is

Ferð til fjár

Fræðslufundur fyrir foreldra

Breki Karlsson úr þáttunum Ferð til fjár og forstöðumaður Stofnunar um fjármálalæsi heldur fræðslufundi fyrir foreldra um það hvernig þau geta sem best eflt fjármálalæsi barna sinna og búið þau þannig undir framtíðina. Fjármál eru líka fyrir börn.

Reykjavík – 24. febrúar í Arion banka, Borgartúni 19
Borgarnes – 25. febrúar í útibúi Arion banka

Fundirnir hefjast kl. 17.30. Aðgangur ókeypis og allir velkomnir.

Nánari upplýsingar og skráning á arionbanki.is

ÞAÐ ER GOTT FYRIR BÖRN AÐ LÆRA UM FJÁRMÁL

Fjármálalæsi er eitt af því mikilvægasta sem börn geta lært og tekið með sér inn í fullorðins-árin. Þrátt fyrir það er það einn af þeim þáttum sem þeim eru síst kenndir. Flest börn læra um peninga og fjármál af vinum sínum, sjónvarpinu og samtölum og samskiptum foreldra sinna við aðra fullorðna.

Það er lítið mál að kenna börnum sínum um fjármál án þess að eyða í það öllum deginum. Hér eru nokkrar leiðir til þess.

■ **Búðarleikur.** Það er hægt að fara margar leiðir í þessum „leik“ en ein er sú að börnin fá til dæmis þúsund krónur og eiga að finna út hversu mikið þau geta keypt af mat í búðinni fyrir þær.

■ **Fjárhagsáætlun.** Eldri börn sem skilja hugmyndina um fjárhagsáætlun geta verið ábyrg fyrir hluta fjárhagsáætlunar heimilisins. Veljið hluta eins og til dæmis skemmtanir eða frí, þar sem foreldrar ráða upphæðinni en börnin geta valið hvernig henni er ráðstafað.

■ **Heimilisbókhald.** Sýnið börnunum hvernig það virkar. Þau geta jafnvel sett upp sitt eigið bókhald þar sem þau hafa yfirsýn yfir eigin eyðslu og sparnað.

■ **Rými fyrir mistök.** Allir gera einhver mistök í fjármálum á einhverjum tímapunkti í lífinu. Leyfið börnunum að gera mistök á meðan þau eru ung og lágar fjárhæðir í spilinu. Til dæmis ef þau gjörsamlega „verða“ að fá dótið sem er í tísku þá stundina og eyða öllum sínum sparnaði í það er gott fyrir þau að finna að þau hafi þá ekki ráð á að kaupa sér neitt annað í einhvern tíma á eftir. Svo má ræða um það seinna hvort ákvörðunin um að kaupa leikfangið hafi verið rétt.

Börn eru aldrei of ung til að byrja að læra um fjármál. Því fleiri tækifæri sem þau fá til að vinna með peninga og verðmæti því líklegra er að þau verði meðvituð um fjármál sem fullorðnir einstaklingar.

MIKILVÆGT AÐ HAFA YFIRSÝN YFIR ÚTGJÖLDIN

Til að forðast greiðsluferðileika eða byggja upp fjármálin er gott að hafa raunverulega yfirsýn yfir útgjöld og tekjur heimilisins. Samkvæmt upplýsingum á heimasíðu umboðsmann skuldara veitir það fjárhagslegt öryggi að þekkja útgjöldin og raunútgjöld vegna framfærslu heimilisins er best að finna með því að færa heimilisbókhald.

Eftir að framfærslukostnaður liggur fyrir er síðan hægt að finna þá liði sem má lækka og setja sér framfærslumarkmið fyrir næsta mánuð. Margir of- eða vanáætla tekjur sínar en best er að taka saman tekjur síðastliðinna tólf mánaða og finna meðaltal útborgaðra launa. Ekki má gleyma að bæta meðlagsgreiðslum, barna-, vaxta- og húsaleigubótum við tekjurnar, eftir því sem við á.

Heimild: ums.is

Til hvers að flækja hlutina?

LIFÐU Í NÚLLINU!

365

Öll vitum við að margt af því besta í lífinu kostar ekki neitt. Það fer svo sannarlega ekki fram hjá þeim sem eru með Skemmtipakka 365 eða aðra valda pakka, því nú er GSM áskriftin líka innifalin. Þannig geta viðskiptavinir 365 talað í 60 mínútur og sent 60 SMS fyrir 0 krónur. Viðskiptavinir fá einnig 20 GB í interneti og 100 mín. í heimasíma á 0 kr. Allt þetta ásamt frábærri sjónvarpsdagskrá! Komdu í áskrift og lifðu í núllinu með okkur.

365.is
Sími 1817

0 kr.

0 kr.

0 kr.

4 GSM áskriftir
60 mín. og 60 SMS
60 mín. og 60 SMS fylgja hverri áskrift

Internet
20 GB

Heimasími
100 mín.*

*Greitt er 9,7 kr. upphafsgjald þegar hringt er úr heimasíma

SKEMMTIPAKKINN

Með Skemmtipakkanum fylgja sex sjónvarpsstöðvar, GSM, internet, heimasími, Stöð 2 Maraþon og aðild að Vild.

9.290 kr.
Aðeins 310 kr. á dag

©2015 Home Box Office, Inc. All rights reserved. HBO® and all related programs are the property of Home Box Office, Inc.

